

Werk aan de winkel voor volgend kabinet

Auteur(s):

Bovenberg, L.

De auteur is directeur van het Center for Economic Research (CentER) aan de Universiteit van Tilburg en tevens verbonden aan het ocfb van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

A.L.Bovenberg@uvt.nl

Verschenen in:

ESB, 87e jaargang, nr. 4387, pagina D26, 5 december 2002

Rubriek:

Dossier: Duitsland

Trefwoord(en):

reactie

Eggelte's lezenswaardige bijdrage geeft aan dat Nederland en Duitsland ook op het terrein van marktregulering op elkaar lijken. Nederland en Duitsland nemen een tussenpositie in tussen de liberale vs en de meer gereguleerde Zuid-Europese landen.

Wel zijn enkele kanttekeningen te plaatsen. Zo is Nederland relatief klein ten opzichte van de andere in de tabel opgenomen landen. Kleine landen staan meer bloot aan internationale concurrentie en zijn meestal homogener. Daarmee kunnen ze flexibeler en pragmatischer zijn in hun beleid. In dit verband valt op dat veel kleine Europese landen (Denemarken, Ierland, Nederland) de afgelopen vijftien jaar aanzienlijk beter hebben gepresteerd dan de grote landen. Een goede vergelijking vereist dat het verschil in omvang in de beschouwing wordt betrokken.

Eggelte geeft terecht aan dat informele instituties belangrijk zijn en dat de informele regels zich vaak langzamer aanpassen dan de formele regels. De formele regels in de tabel vertellen daarom slechts een deel van het verhaal. In haar uitvoerings- en handhavingscultuur verschilt Duitsland niet alleen van Nederland (met haar gedoogcultuur) maar ook van de Zuid-Europese landen. Eggelte betreurt dat de culturele veranderingen in ons land zich zo langzaam voltrekken. Er is hier echter wel sprake van een afruil tussen het garanderen van stabiliteit en het doorvoeren van snelle veranderingen. Stabiele spelregels verlagen de premie als gevolg van het risico van veranderende regelgeving. Ze dienen daarmee het investeringsklimaat. Vandaar dat hervormingen vaak slechts geleidelijk plaatsvinden.

Juist om schokeffecten te voorkomen is het belangrijk dat Nederland het proces van deregulering en meer marktwerking dat zo'n twintig jaar geleden is ingezet krachtig doorzet. Eggelte laat zien dat er voor Nederland nog veel werk aan de winkel is en dat het daarbij het nodige kan leren van onze oosterburen. Op korte termijn zijn van institutionele hervormingen dan wel niet direct wonderen te verwachten, op langere termijn wel. Deregulering vereist dat de politiek minder, maar wel helderder, concrete doelen en normen stelt. In semi-publieke sectoren (zorg, onderwijs) kan bovendien in het licht van een krappe overheidsbegroting een uitruil plaatsvinden tussen deregulering en meer handelingsvrijheid van instellingen enerzijds en minder directe overheidsfinanciering met een grotere rol voor het profijtbeginsel anderzijds. Hier ligt een belangrijke opdracht voor de volgende coalitie.

Dossier Duitsland

D.J. Bruinsma: [Buren](#)

C.W.A.M. van Paridon: [Herenigd en versterkt](#)

M. Schramm: [Matigen loont niet, individualiseren wel](#)

S. Brakman, J.H. Garretsen: [Wordt de economische Muur geslecht?](#)

H.A.M. van Lieshout: [Duale stelsel is Tantaluskwelling](#)

A.H. Kleinknecht: ['Made in Germany': ieder nadeel heb z'n voordeel](#)

R. Inklaar, J. Sleifer, B. van Ark: [Innovatie en productiviteit](#)

W.H.J. Hassink: [Hartz en Donner: efficiënte onderhandelingen?](#)

F.A.G. den Butter: [De man van twee miljoen](#)

E.W. Mehring: [Vertrouwen is goed, controle is beter](#)

E.M. Valke: [Arbeidsmarkt cruciaal](#)

J.J.A. Eggelte: [Stroomopwaarts het Rijnland in](#)

A.L. Bovenberg: [Werk aan de winkel voor nieuw kabinet](#)

H. Maarse: [Tussen wachtlijst en waslijst](#)

K.G. Okma: [Duitse zorg op een kruispunt-hoezo?](#)

A.Bocker, D. Thranhardt: [\(Waarom\) integreert Duitsland beter?](#)

W. Jonkhoff: [Land van de rijzende zon?](#)